

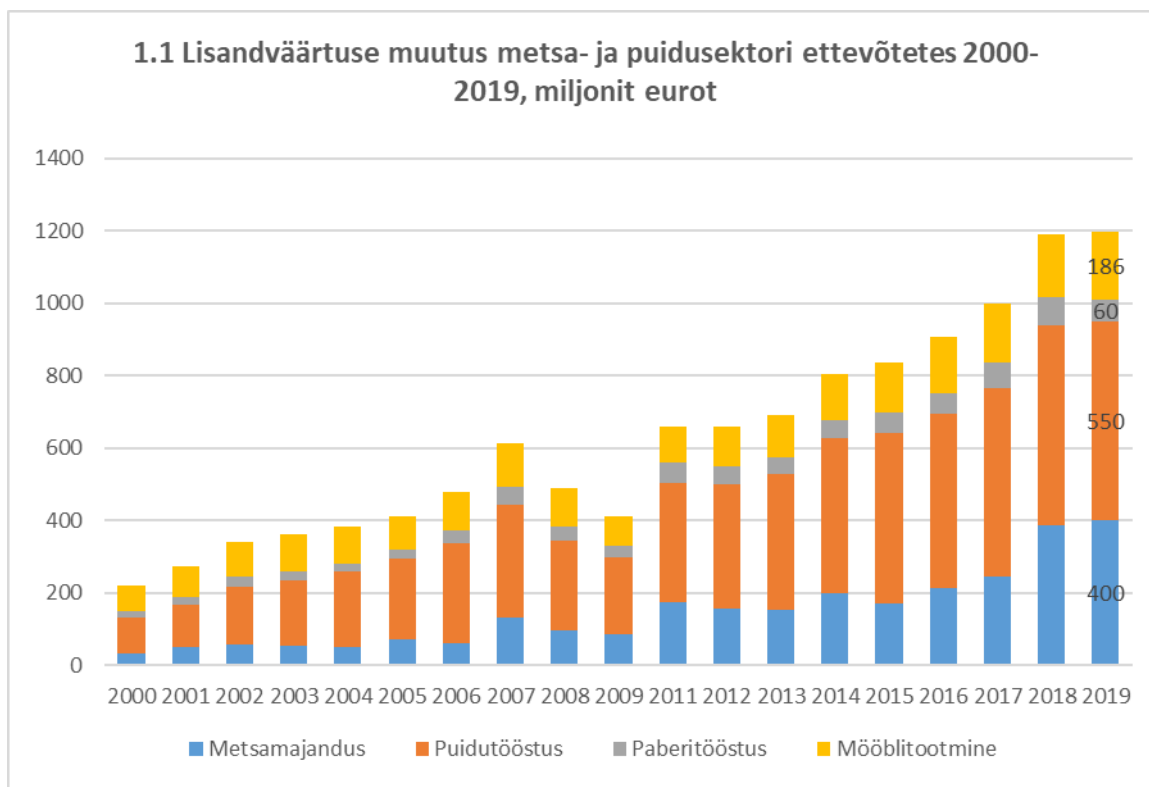
Metsa- ja puidutööstus 2020

Lühiülevaade

1. Metsa- ja puidusektori osakaal Eesti majanduses

2019. aasta statistika andmetel moodustab metsa- ja puidusektori (sh metsamajandus, puidu-, paberi- ja mööblitööstus) **lisandväärtus kogu lisandväärtusest 7,5%**. Puidu- paberi- ja mööblitööstuse **osakaal töötleva tööstuse lisandväärtuses on 23%**. Metsa- ja puidutööstuse lisandväärtus kokku **kasvas**

2019. aastal +0,3%, mis on väiksem kui Eesti majanduses tervikuna (7%) ja väiksem kui töötleva tööstuse keskmine (3%). Ettevõtete kogu müügitulu sektoris (puidu- ja paberitööstus, mööblitootmine ning metsamajandus) oli 2019. a jooksevhindades 4,4 miljardit €.

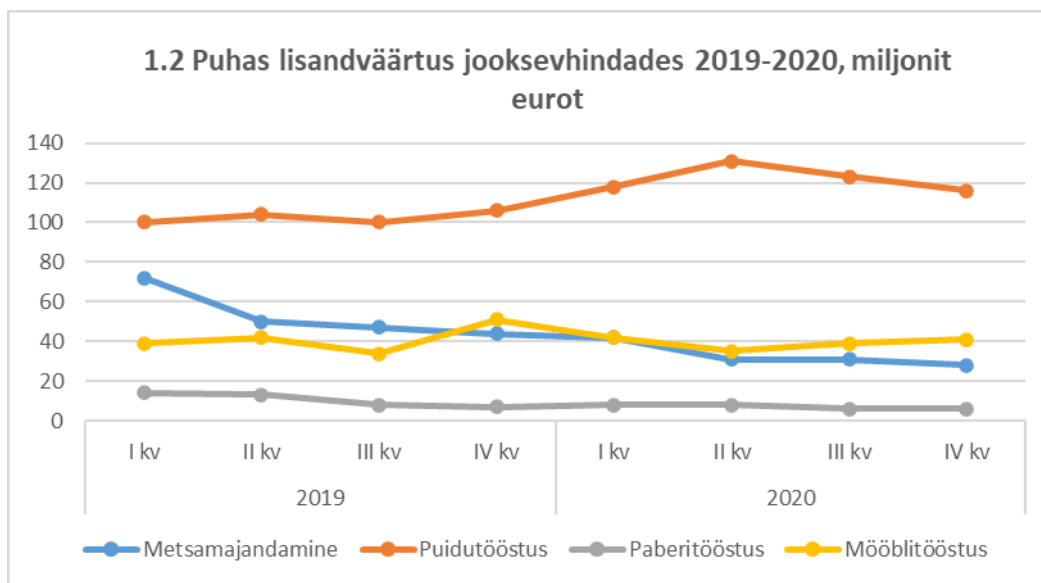

Allikas: Statistikaamet

2020. aasta esialgetel andmetel vähenes puhas lisandväärtus jooksevhindades metsa- ja puidutööstuse kokkuvõttes **3% võrreldes 2019. aasta samade andmetega**. Oluline lisandväärtuse muutus oli metsamajandamises -38%, paberitööstuses -33% ja puidutööstuses +19%. Mööblitööstuse lisandväärtuse muutus

2020. aasta kvartalite lõikes võrreldes 2019. aastaga oli minimaalne. Langustrendi võrreldes varasema aastaga põhjustas 2018 aasta anomaalselt kõrge tselluloosi ning paberipuu hinnatase, mis 2019 aastal USA-Hiina kaubandussõja mõju tõttu järsult langes.

2020. aasta lisandväärtuse täpsustatud andmed avaldab Statistikaamet 2022. aasta alguses.

Allikas: Statistikaamet

Ülemaailmne koroonaviiruse levik põhjustas 2020 aasta II kvartalis suure ebakindlust mis pidurdas oluliselt tarbimist ja takistas tarneahelate normaalset toimimist. Tulenevalt kasvanud renoveerimise- ja remonditööde mahtudest peamiselt eraisikute poolt taastus aga puidusektor kiiresti ja II poolaasta tõi ehitussektorile orienteeritud ettevõtetele kiire mahtude taastumise ning kohati ka kasvu võrreldes varasemate aastatega. Siiski oli mõju tootegrupiti erinev ning aasta esimese poole ebakindlus ja toodete nõudluse muutumine vähendas metsa- ja puidusektori kogumahtusid ning eksporditulu. Puidusektori tugevuseks kriisiolukorras on olnud tugev kohalik väärtusahel mis ei sõltu impordist, hajutatud eksporditurud mis on võimaldanud leida avatud turgusid igal ajahetkel ning kõrge automatiseerituse ja digitaliseerituse tase mis

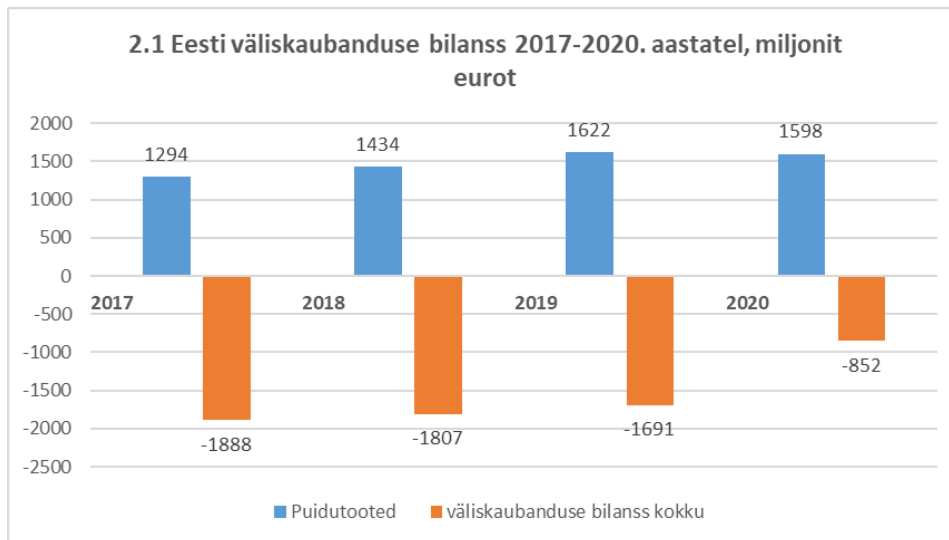
on taganud töötajatele ohutu töökeskkonna ning tootmise jätkumise ka koroonaviiruse tingimustes.

Puidutööstuse arendamine on jätkuvalt oluline nurgakivi jätkusuutliku majanduse loomisel ja pikaajaline sektori potentsiaal on endiselt oluline. Puittoodete tootmine annab võimaluse taastuval ressursil põhinevate materjalitehnoloogiate arenguks ja seeläbi toodete keskkonnamõju vähendamiseks. Vajalik on arendada paberipuidu kohapealset väärimist, mis täna ümarpalgina eksporditakse. Eestis paiknev kohalik ressurss vähendab puidutööstuse toormeriski võrreldes tööstusharudega, mis baseeruvad importtoormel. Seda aga vaid juhul kui meie metsakasutuse regulatsioonid on orienteeritud metsade kestlikule ja vastutustundlikule majandamisele.

2. Puittoodete väliskaubandus

Puidupõhised tooted on Eestile **üks olulisim** väliskaubanduse bilansi tasakaalustav kaubagrupp. Puittoodete eksport ületab impordi peaaegu **3 korda** ning väliskaubanduse saldo on olnud läbi aegade tugevalt positiivne.

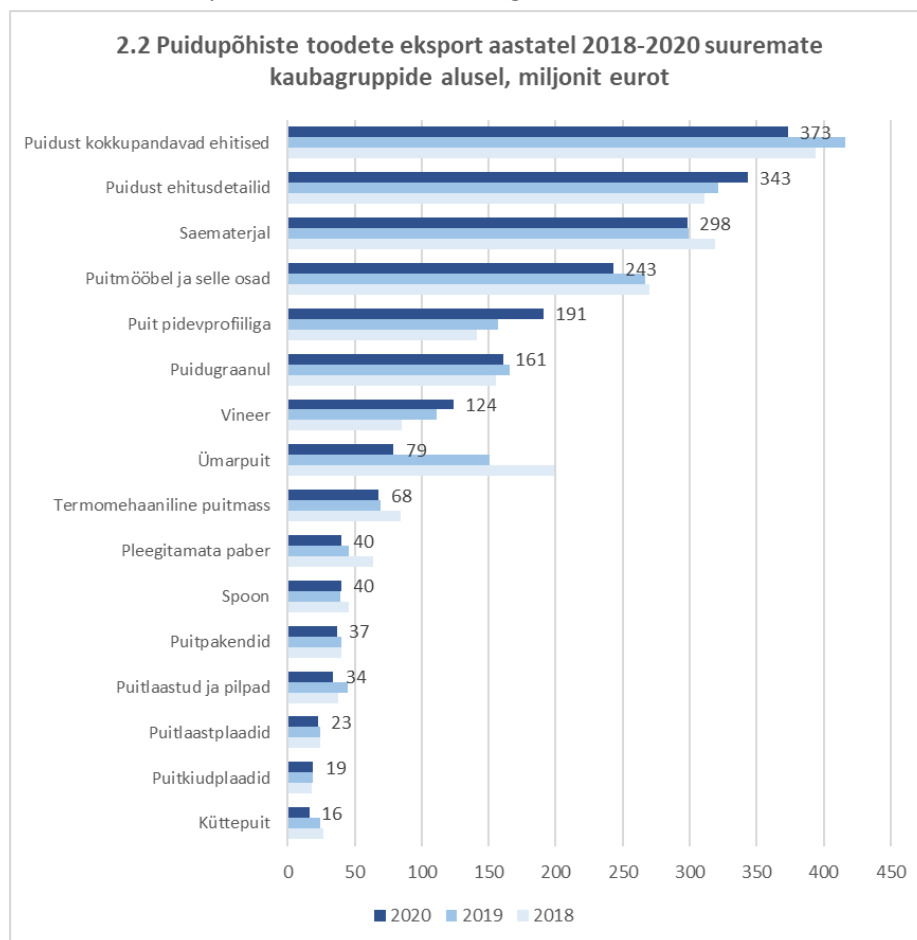
2020. aastal oli puittoodete väliskaubanduse saldo **+1,5 miljardit eurot** ekspordi kasuks ning võrreldes 2019. aastaga **vähenes** puittoodete eksport **6,9%**.

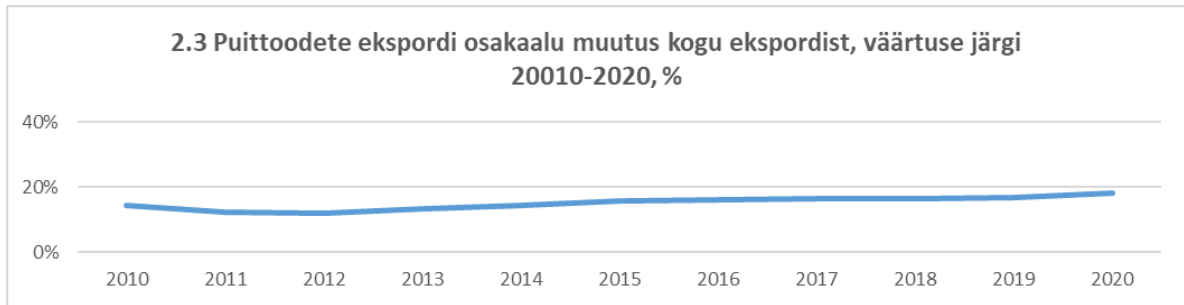
Allikas: Statistikaamet

Puittoodete ekspordimahus on ülekaalus suurema lisandväärtusega tooted nagu puidust kokku pandavad majad, saematerjal, puidust ehitusdetailid, puitmööbel ja selle osad. Viimaste aastate võrdluses saab välja tuua, et iga-aastane oluline ekspordimahu kasv on puidust ehitusdetailide tootegrupis. 2020. aasta suurim ekspordimahu kasv toimus aga

puit pidevprofiiliga (22%) ja vineer (12%) tootegrupis. Eksport on olnud peale 2008-2009. aasta majanduslangust kasvav ning 2020. aastal eksporditi kokku rohkem kui **2,26 miljardi euro** väärtuses puidupõhiseid tooteid. Kogu Eesti kaupade ekspordist moodustas see **18%**.

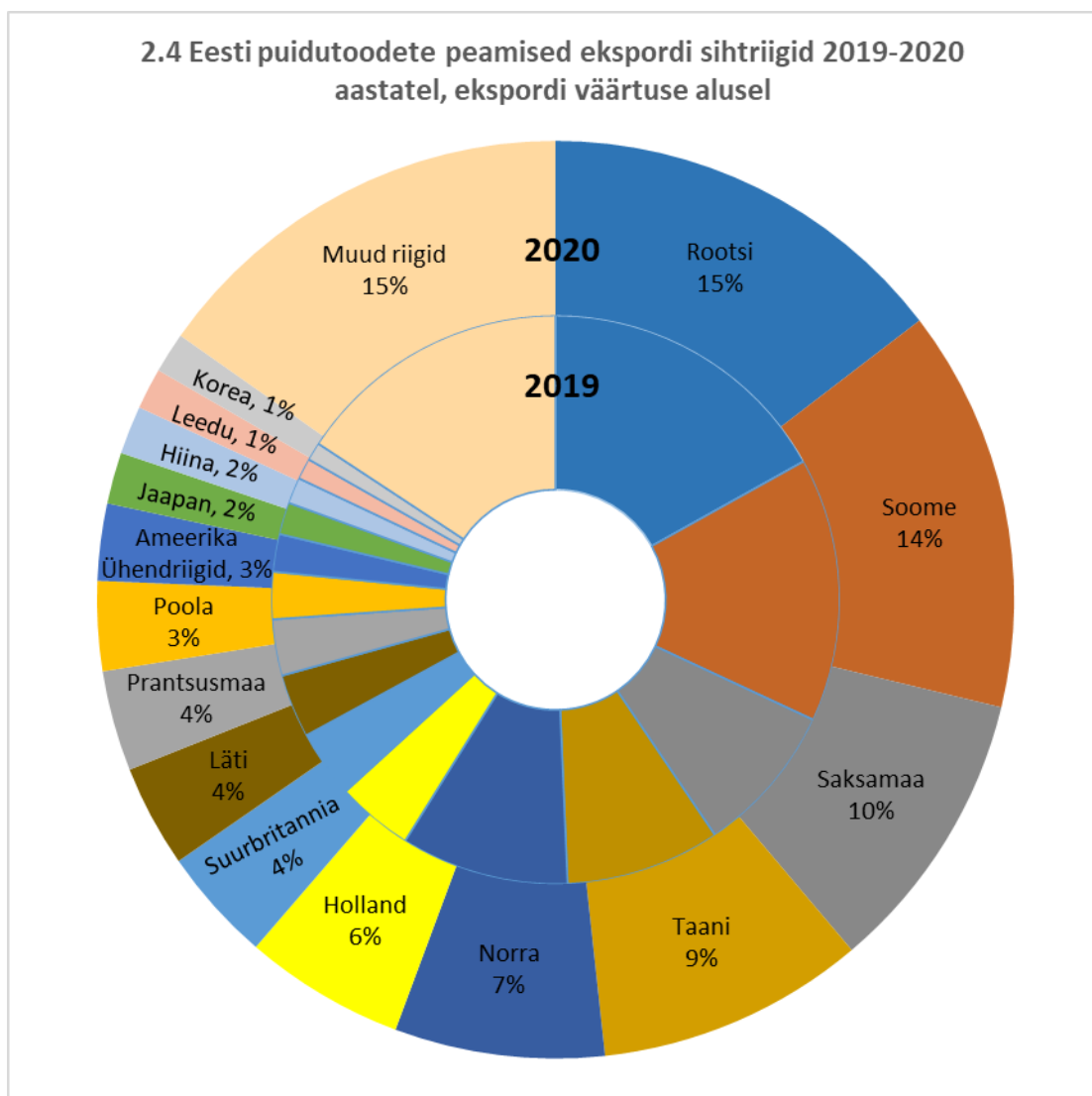
Allikas: Statistikaamet

Allikas: Statistikaamet

Skandinaavia riigid ja Soome on jätkuvalt Eesti puittoodete peamine **ekspordi** partner. 2020. aastal eksporditi Skandinaavia riikidesse kokku **31%** ekspordi koguväärtusest. Viieteistkümnesse peamisesse ekspordi

sihtriiki eksporditakse kokku **85%** kogu ekspordi väärtusest ning üle **2/3** kogu ekspordi väärtusest eksporditakse Euroopa Liidu riikidesse.

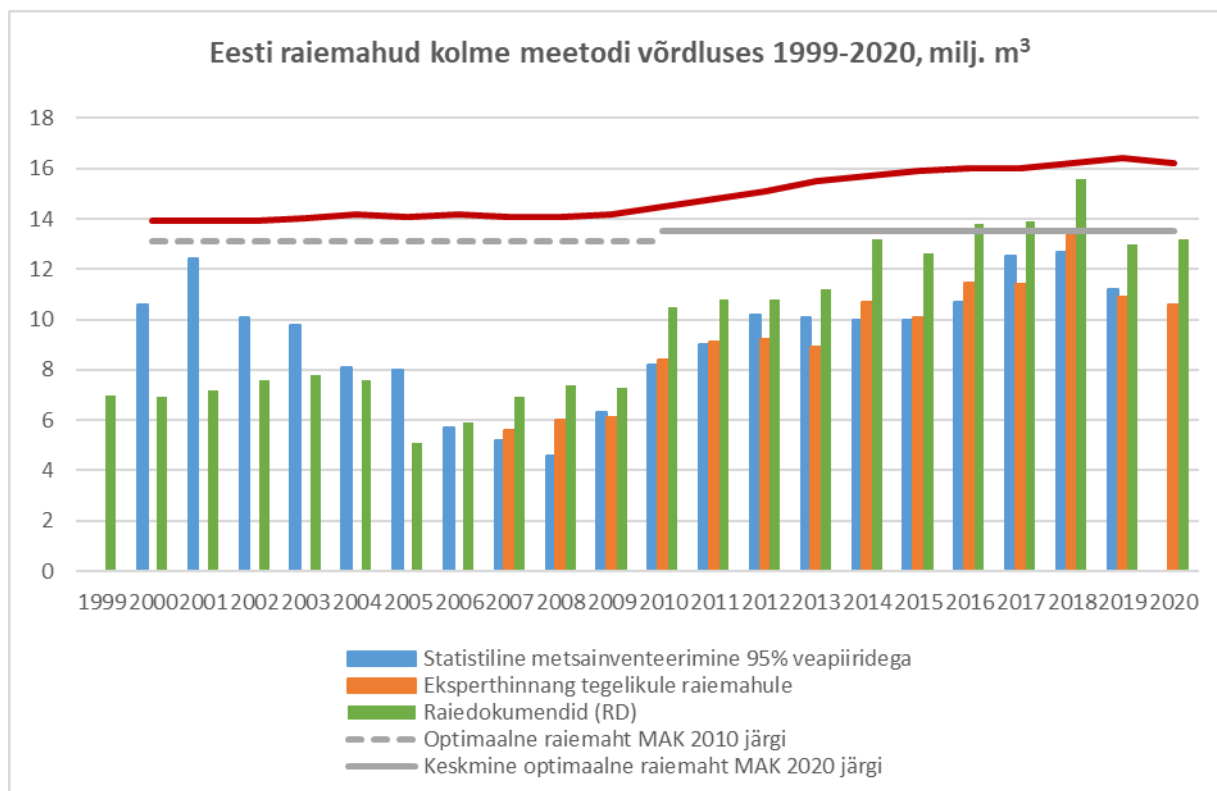

Allikas: Statistikaamet

3. Metsakasutuse maht

Keskonnaagentuuri eksperthinnangul oli **2020.** aasta raiemaht **10,6 miljonit m³**, mis on 3% väiksem, kui 2019. aastal eksperthinnangu andmetel. **Raiemahu eksperthinnangu** arvutab Keskonnaagentuur iga-aastaselt möödunud aasta kohta kasutades satelliitpiltide, RMK, metsateatiste ja Eesti SMI andmeid. SMI meetodika alusel arvutatakse raiemaht vähemalt 1,5 aastase hilinemisega.

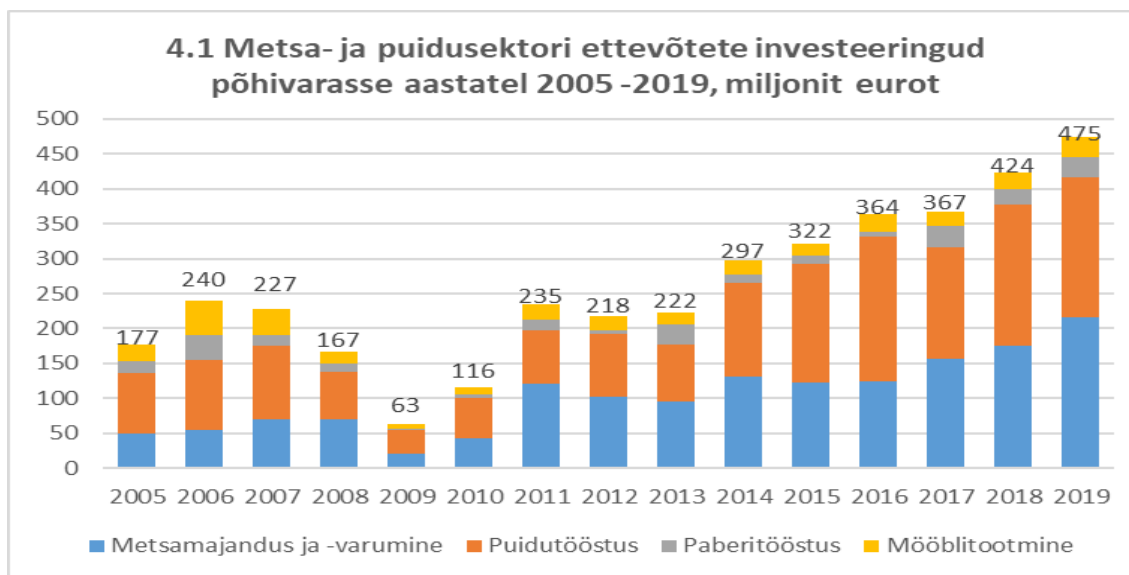
Metsanduse Arengukava 2020 seadis jätkusuutlikuks raiemahuks, 12-15 miljonit m³ aastas, esmakordselt jõuti arengukava järgse raiemahuni 2018 aastal. Viimase kümnendi jooksul pole raiemaht kordagi jõudnud ka metsade aastase **juurdekasvu** mahuni, mis 2020. aasta SMI järgi oli **16,2 miljonit m³**.

Allikas: Keskonnaagentuur

4. Investeeringud sektoris

Statistikaameti andmetel **kasvasid 2019. aastal** investeeringud metsa- ja puidusektoris ligikaudu **12%**.

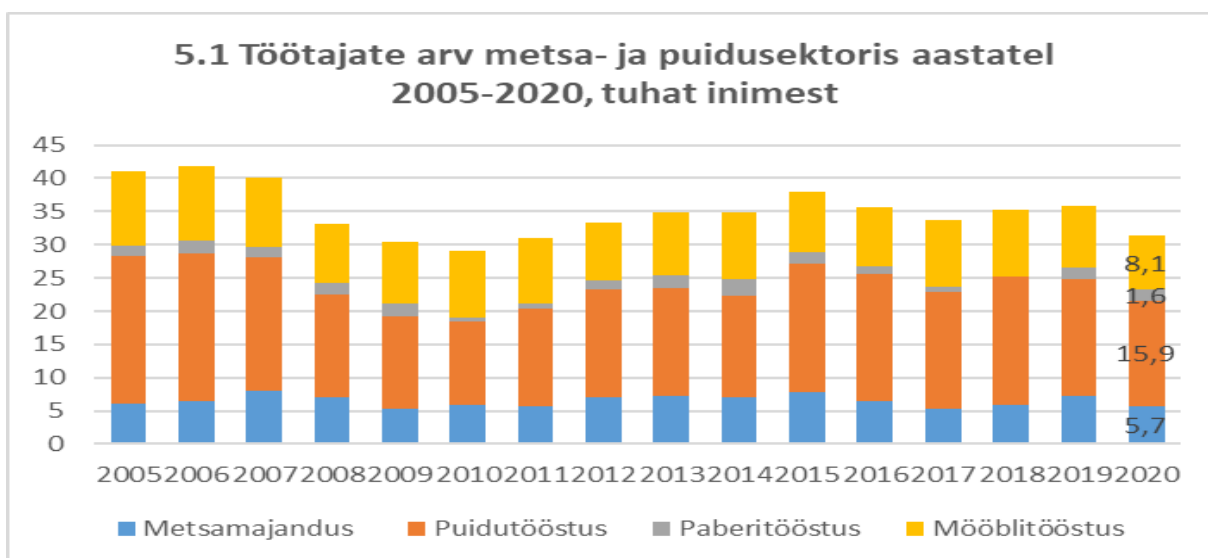

Allikas: Statistikaamet / EMPL

5. Töökohad ja haridus

2020. aastal oli metsa- ja puidusektoris **tööga hõivatuid** ligikaudu **31 000**, mida on 13% võrra vähem, kui 2019. aastal. Hõivatute arv on enim vähenenud puidutööstuses. Tootmise efektiivsuse tõus, automatiseerimine ning üldised ühiskondlikud trendid mõjutavad metsa- ja puidutööstuse hõivatute arvu. Pikemas vaates langes hõivatute arv oluliselt

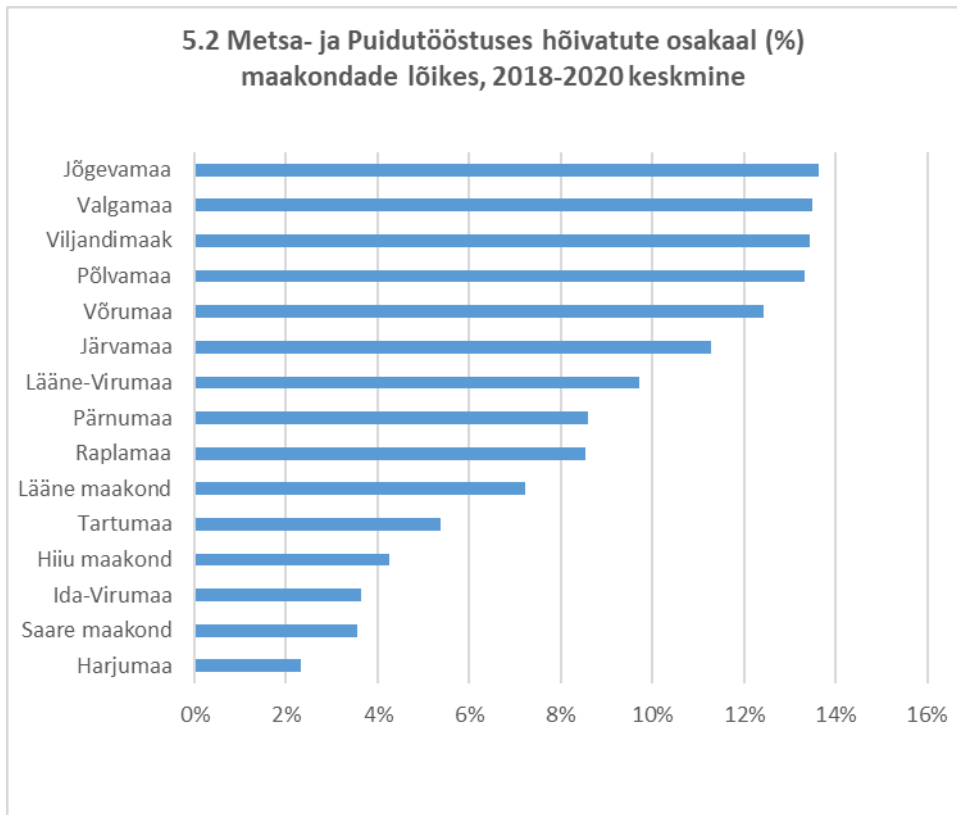
majanduskriisi aastatel. Pärast kriisi see küll taastus kuid jäi majanduskriisi eelse ajaga võrreldes madalamale tasemele ka vaatamata suurtele investeeringutele ja arengule sektoris. Puidutööstus on töötlevas tööstuses tervikuna üks suurimatest tööandjatest ning **kogu hõivatute arvust** moodustab metsa- ja puidutööstus **4%**.

Allikas: Statistikaamet

Metsa- ja Puidutööstus on oluline tööandja Eesti maapiirkondades. Suurim osakaal kõikidest hõivatutest on Jõgeva maakonnas, kus otseselt metsa- ja puidutööstuse ettevõtetes töötab 14% kõigist hõivatutest.

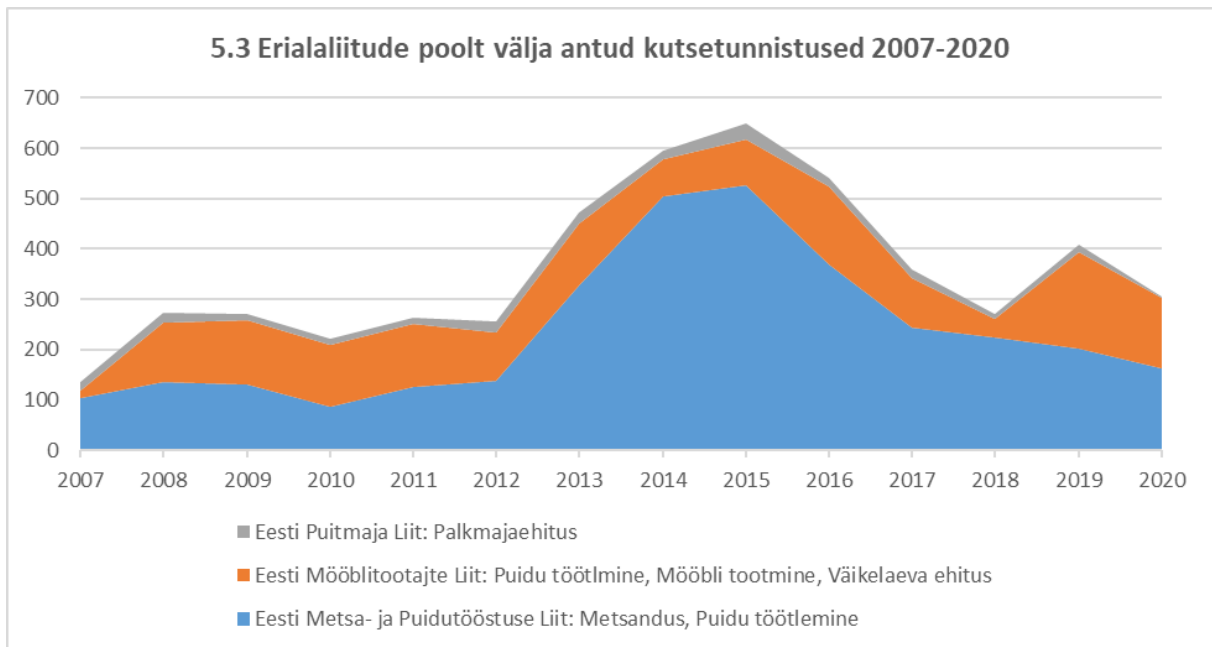
Lisaks otseselt sektoris hõivatutele annab metsa- ja puidutööstus kaudselt maapiirkondades tööd oluliselt rohkematele inimestele.

Allikas: Statistikaamet

Metsa- ja puidutööstuse sektoris nagu ka mitmetes muudes Eesti tegevusvaldkondades on kvalifitseeritud tööjõu vajadus suurem kui pakkumine. Eesti olulisemad metsa- ja puidutööstuse erialaliidud on ühtlasi ka kutse andjad. **Kutsesüsteem** on osa Eesti

kvalifikatsioonisüsteemist, mis seob haridussüsteemi tööturuga ning aitab kaasa elukestvale õppele ja tööalase kompetentsuse arendamisele. Ülevaate koostamise hetkel on metsa- ja puidutööstuse valdkonnas **kehtivaid kutsetunnistusi kokku ligi 4631**.

Allikas: Kutsekoda

Eestis pakub metsanduse alast kutseharidust peamiselt **Lüua Metsanduskool**, metsanduse alast kõrgharidust ja puidutehnoloogia rakenduskõrgharidust **Eesti Maaülikool** ning

puidu kui materjali kõrgharidust **Tallinna Tehnikaülikool**. Lisaks saab puidutöötlemise valdkonna kutseharidusi omandada mitmes **Eesti kutseõppeasutuses**.

5.4 Kutse- ja kõrgkoolide lõpetajate statistika 2020. aastal

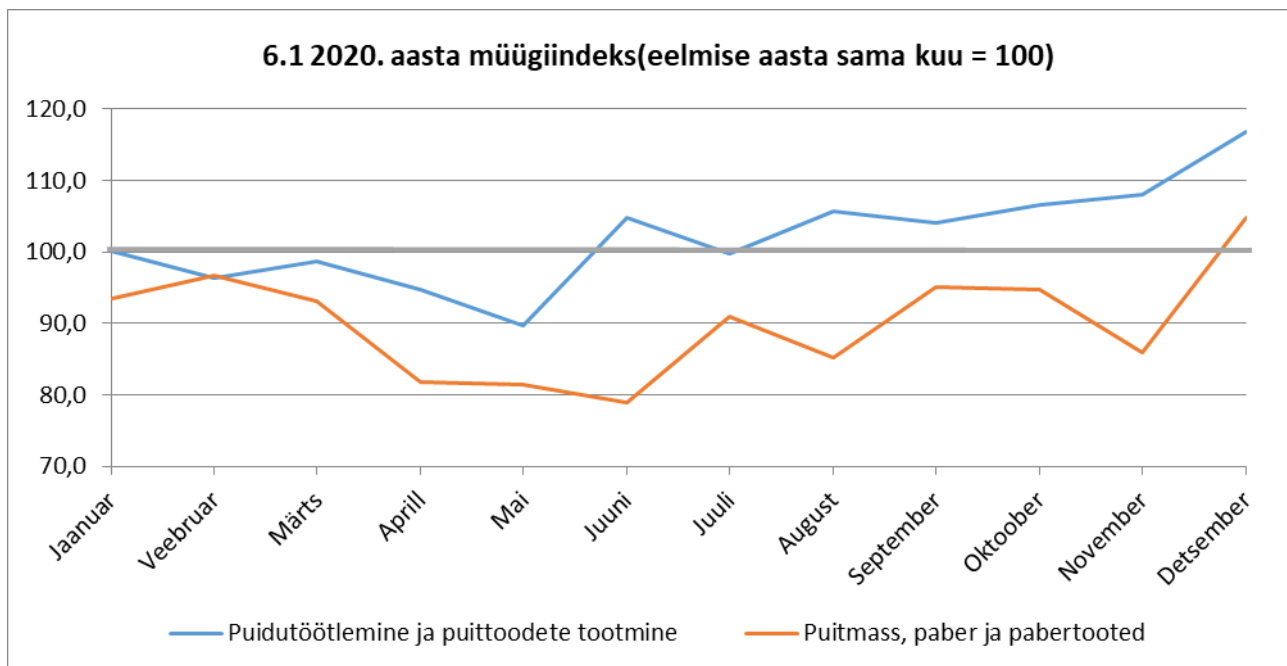
Kutseharidus			
Metsandus	76		
Puidu- ja mööblitootmine	168		
Ehitus (palkmaja ehitajad, ehituspusepad)	78		
Kõrgharidus			
Valdkond	Bakalaureus	Magister	Doktor
EMÜ, Metsandus	10	0	2
EMÜ, Metsamajandus	0	7	0
EMÜ, Metsatööstus	0	1	0
TTÜ, Materjalitehnoloogia	3	6	0
EMÜ, Puidutöötlemise tehnoloogia (rakkõrg)	8		

Allikas: Haridusministeerium, TTÜ puidu õppetool.

6. Ettevõtete müügitulu

2019. aastal **vähenes** sektori (puidu- ja paberitööstus, mööblitootmine ning metsamajandus) ettevõtete kogu müügitulu **10,1%**, moodustades statistikaameti andmetel ligi **4 miljardit €**. Eesti kõigi ettevõtete müügitulust (57 miljardit €), moodustas see

6,7%. Sektori tööstuse osa (puidu-, paberi- ja mööblitööstus) moodustas kogu töötleva tööstuse müügitulust omakorda **25%**. Alloleval graafikul on toodud puidu- ja paberitööstuse müügiindeks kõikumine kuude lõikes.

Allikas: Statistikaamet

7. Puidu kasutamine energia tootmises (andmeid uuendame esimesel võimalusel)

Statistikaameti andmetel on 2018 aastal võrreldes 2017 aastaga oluliselt vähenenud küttepuude ja puidugraanuli kasutamine energia tootmiseks (soojus+elekter) ning

kasvanud on puidujätmete kasutamine (29%). Enim kasutatakse energia tootmisel puiduhaket, mille kasutamine on püsinud üsna muutumatuna.

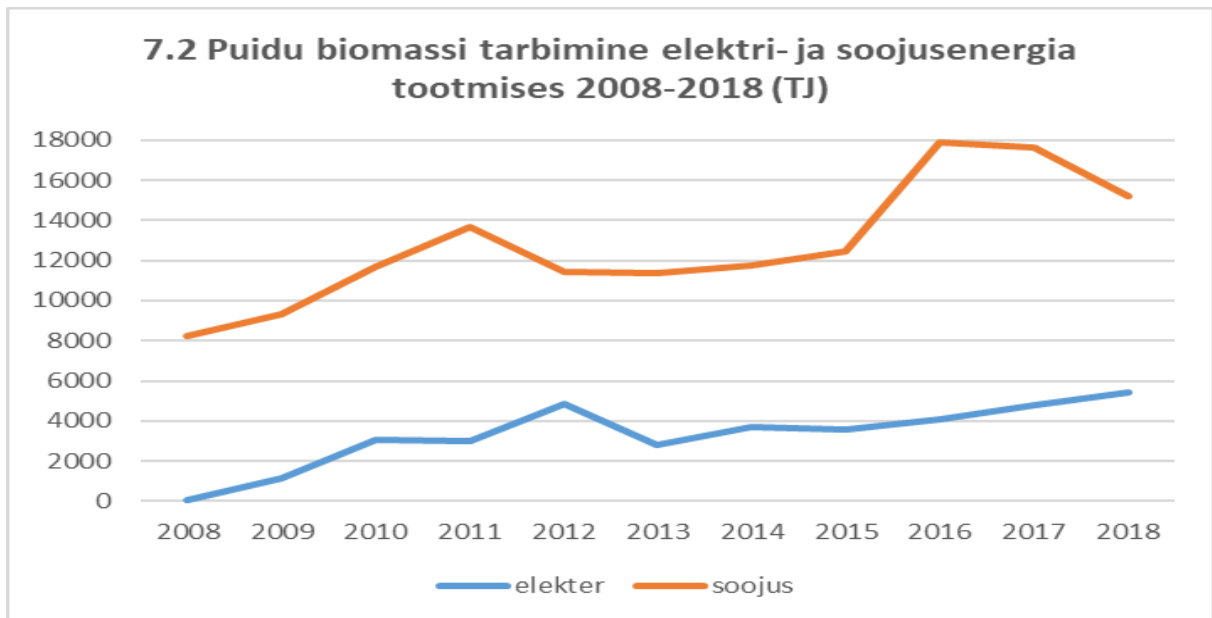
7.1 Puitkütuste tarbimine energia tootmiseks 2016-2018. aastatel

Puitkütuse liit	Ühik	2016	2017	2018	2018. a muutus vs 2017
Küttepuu	tm	35000	26000	16000	-38%
Puiduhake	tm	2770000	2699000	2678000	-1%
Puidujätmed	tm	344000	206000	265000	29%
Puidugraanul	t	56000	64000	26000	-59%

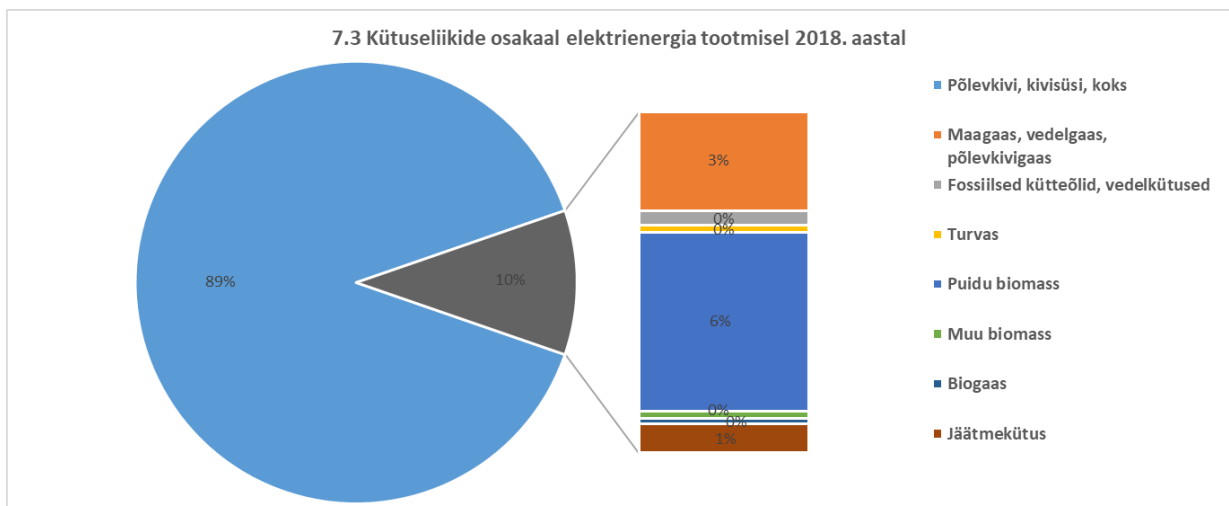
Allikas: Statistikaamet

ENMAK 2030+ eelnõus on puidukasutuse potentsiaal energeetikas hinnatud **18 TWh-ni** aastas. Seega on puidukasutusel tänasest oluliselt suurem potentsiaal. 2018. aastal

toodeti puidu biomassist 1,5 (5400TJ) **elektrienergiat** ja **4,2 TWh (15000 TJ) soojusenergiat**, kogu toodetud energiast moodustas see vastavalt 6% ja 42%.

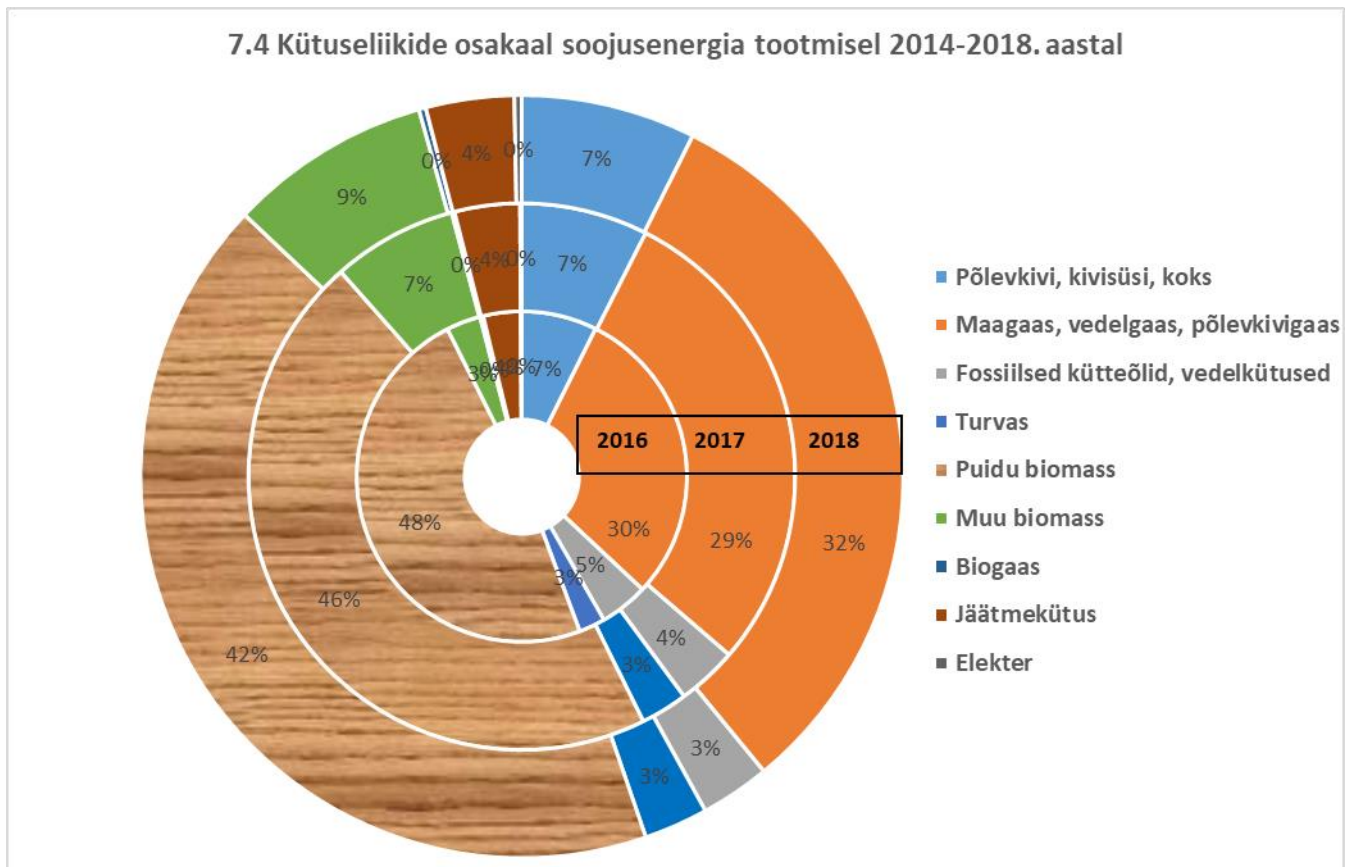

Allikas: Statistikaamet

Allikas: Statistikaamet

7.4 Kütuseliikide osakaal soojusenergia tootmisel 2014-2018. aastal

Allikas: Statistikaamet

8. Toodangumahud

2020. aastal **püsis** toodangumaht võrreldes 2019. aastaga enamikes tooterühmades üsna samal tasemel. Suurim toodangumahu kasv

2020. aastal oli **vineeril (20%) mida mõjutas varasemalt tehtud investeeringutest tulenev toodangu kasv.**

Toode	Ühik	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Saematerjal	m3	1 690 000	1 757 000	2 051 000	2 349 000	2 468 000	2 428 000	2 350 000
Liimpuit	m3	314 300	349 900	359 600	389 300	408 000	415 000	441 000
Puidugraanul	t	528 600	972 400	1 167 500	1 057 400	985 000	1 244 000	1 269 000
Termomehhaaniline puitmass	t	166 200	169 400	172 900	171 800	165 000	168 000	174 000
Pleegitamata paber	t	67 600	65 600	65 300	66 600	75 500	59 900	60 900
Vineer	m3	47 200	48 300	55 700	90 200	106 900	134 500	161 200
Spoon	m3	110 500	116 600	105 800	83 700	90 900	63 600	58 900
Puitlaastplaat	m3	175 600	151 200	90 700	91 900	89 700	84 600	78 700
Puitkiudplaat	m2	7 534 000	7 823 000	7 124 000	6 970 000	6 519 000	5 916 000	4 326 000

Ülevaate koostas: EMPL

Avaldamise kuupäev: 08.04.2020